

עצמו הוא הענין שתיקן עירובין, היינו אף ששניהם רשות החיד מ"מ נבדל הרשות ששייך לזה מלזה הבדלה רבה ודומה להבדל רה"י מרה"ל, וכן נטילה ידים כי באשר הידים מתפשטות ביותר מכל הגוף אפשר לדבוק בהן מה שאינו ראוי לו, ובאכילתו יכולין לדבוק בו ניצוצין שאינם שייכים לו, ושלמה הבין בחכמתו שזה הוא כאילו נדבק דבר איסור, וזהו הביק ח"כים בני דייקא, ודפח"ת, והנה האדאמוז"ל (במות צ"ט): בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן, אף שאין לבהמה רה"ק לידע שזה דבר איסור, הענין הוא משום צדיקים אף שמזככים היטב עד שגיר בטבעם מעצמם אינם נמשכים אלא א"ו, הטוב והראוי אפי' בלי הוראת השכל כענין אמרם ז"ל במדלש (רישפ' בחוקות) כפסוק חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, שאמר דהמע"ה בכל יום אני מחשב למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, והיינו שהרגלים מעצמן וטבען אינן נמשכות אלא אחר הטוב והראוי, וכבר פירשנו בההכתוב (משלי ל"א) ותעש בחפץ פפי', היינו כאילו היו לידים בעצמן חפץ ורצון, ובאשר הבהמה והכלים כרגלי הבעלים נמשכת גם עליהם כתי' זו, והבהמה באשר יש לה רצון לעשות דבר או לחזול, אם בעלי נמשך בטבעו מעצמו אחר הטוב והראוי, גם בהמתו נמשך רצונה וחפצה בטבעה אל הטוב והראוי אף שאינה יודעת ואינה מבינה מאומה, אבל אי אפשר לומר אם בעלי חכם תהי' גם היא חכמה שהרי אין בה כח החכמה והשכל כלל, ומעתה אין תימה מחמתו של רפכ"י שהרגישה דבר איסור שהי' טבעה נוטה לטוב, ומ"מ דבר היתר אלא ששייך לזולתו זה הוא בגדר החכמה, ואין זה שייך לבהמה שאין לה ענין שכל-כלל:

רבה בפתיחה) שאמר הקב"ה עתה הגיעה העת ליתן תורה לבני, כי התורה לא ניתנה ליחידיים אלא לכל הכלל כולו יחד, ובמדרש אילו הי' חסר אחד לא היתה התורה ניתנת, ולזה בא הרמו שניתנה בשני הלוחות שכל לוח היתה רק מחצית הדברות שכל אחד יראה עצמו רק מחצית וצריך השלמת זולתו, ולזה נתן לה שני הצמידים על ידי' לרמו ענין זה שזוכין ללוחות רק בשביל שרואה את חברו כאילו הוא ידו האחרת ובשניהם כאחד הוא מספר עשרה זהב משקלם שמספר עשרה חזר לאחד כידוע בחשבון, וא"כ הכל נצמח מפאת מדתה גמילות חסדים, וזה יסוד ושורש לעבודה ותורה:

במד"ד"ך (פ' ס') ויבא האיש הביתה ויפתח הגמלים, התיך זממיהם, ר' הונא ורב ירמי' שאלו לר"ח בר רבה לא היו גמלין של אברהם אבינו דומים לחמורו של רבי פנחס בן יאיר וכי' דלא אכלה דבר איסור, והרמב"ן כתב שזוהי תמי' קיימת, ומדחה דברי הת"ק, אך רש"י חביא בפסוק גמלי אדוניו שהיו ניכרין שהיו יוצאין זמומין שלא ידעו בשדות אחרים והוא מדברי המדרש ויקשה לדידי קושיית ר"ה ור"י, ונראה דרש"י ס"ל דת"ק לא קיבל דבריו של ר"ה ור"י.

ונראה לפרש עפ"י מה שהגיד כ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה אהא דאמרו ז"ל (שבת י"ד) בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצאה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני, חכם בני ושמח לבי וגו', שהרי שלמה המע"ה שאל חכמה לעשות משפט, כי להכיר בין איסור להיתר אינה כי"כ רבותא, מפני שיש שינוי במוחותם, אבל להכיר בין ממון של זה לשל זה, ששניהם היתר אלא שנמשך אחר בעליו, כאמרו ז"ל (ביצה ל"ז) הבהמה והכלים כרגלי הבעלים, לזה צריך חכמה יתירה, וזה

כאשר היא מתעטלת מנתיקה ישארו כל הנבראים כמו שהם בעצם בלי לבוש, וצדיקים שפנימיותם כולה טובה ומעט הפסולת הוא במקרה והוא כעין לבוש לעתיד ישארו לגמרי בלי פסולת וזה מתרפאים בה, והרשעים להיפוך, ועיי"כ שבת שהוא מעין עוה"ב אין לקליפה ההיא שהיא ההתלבשות והצביעות מקום כלל: ברש"י בקע רמו לשקלי ישראל בקע לגלגולת, ושני צמידים רמו לשני לוחות מצומדות, עשרה זהב משקלם רמו לעשרת הדברות שבהן, עכ"ל, ובגור אר"י שאחר שראה אותה גומלת חסדים רמו לה עוד תורה ועבודה שיצא ממנה זרע מבורך שיושלם בכל שלשת הדברים שהעולם עומד עליהם תורה ועבודה, וגמילות חסדים, תורה שלימות השכל, עבודה בנפש, גמילות חסדים בגוף, שירושה בישראל משלשה אבות, מאברהם גמילות חסד, מיצחק עבודה שהקריב עצמו לקרבן, מיעקב תורה יושב אוהלים, ושפתים ישק; ונראה עוד לומר עפ"י מה שאמרנו במק"א בטעם בקע לגלגולת, כי קרבן ציבור איננו קרבן שותפין רק שכולם כאיש אחד, והדרך להיות כאיש אחד שכל אחד ירגיש בעצמו חסרונו ואין לו השלמה אלא מזולתו, עיי' נדבק אחד בחבירו כמו אבר האדם עצמו באבר אחד מאבריו, ולזה בא הרמו מחצית השקל שהי' רואה את עצמו כאילו הוא רק חצי הגוף, והנה זה עצמו היא מצות גמילות חסדים בין לפני לעשיר בין בגופו בין בממונו, מפני שרואה את חבירו כגופו ממש, וזוהי מדתו של אאע"ה, ועיי"כ הי' שלימות הבריא שהי' מחבר א"ע לכל ומשלים לכל אחד ומסר נפשו אפי' על סדומים, וזה שנתן לה נזם בקע משקלו לרמוז לה שבשביל מדת גמילות חסדים שבה תוכה לעבודה כנ"ל: ואנתו עיני עצמו מצינו במתן תורה שהיו כאיש אחד בלב אחד, ובמדרש (איכה

ונראה דקליפה זו של צביעות ושקר וחנופה אין לה כח כ"כ בשבת, והאיש הבא לטהר ולשרש ולעקור מלבו קליפה זו הוא מרגיש בעצמו בשבת מנוחה מכל אלה, כי שבת הוא מעין עוה"ב שהוא בלי לבוש, וכמו שפירש הבעש"ט ז"ל מאמר הש"ס (ע"ז ג'): אין גיהנם לעתיד לבוא אלא הקב"ה מוציא חמה מנתיקה ומקירי רשעים נדונים בה וצדיקים מתרפאים בה, כי באשר החמה היא מלך הנבראים שתחת השמש

כמו שרה שלא כח עצמו הי' בזה, אף שהוא עצמו הי' נמי אדם גדול יושב בישיבה כבש"ס יומא (כ"ח): והי' זיו איקונין שלו דומה לאברהם, מ"מ כח עצמו לא הספיק לזה כלל אלא הכל כח אברהם, וזהו עבד משכיל שהיתה השכלתו שאין לו מצדו כח לכל אלה, ועיי' מובן שהמשלה הי' צריך להיות דווקא אברהם ולא יצחק כמו טהרת המצורע עיי' כהן שביצחק לא מצינו שהי' כהן ואדרבא מדתו היתה גבורות היפוך מדת החסד, ובוה יש לפרש נמי רק את בני רק מיעוט הוא אבל יעקב בן בני סופו לחזור, כי יעקב אע"ה נמי הי' כהן כמדודש שאמר הקב"ה למיכאל עשית כ"ג שלי בעל מום:

כאשר היא מתעטלת מנתיקה ישארו כל הנבראים כמו שהם בעצם בלי לבוש, וצדיקים שפנימיותם כולה טובה ומעט הפסולת הוא במקרה והוא כעין לבוש לעתיד ישארו לגמרי בלי פסולת וזה מתרפאים בה, והרשעים להיפוך, ועיי"כ שבת שהוא מעין עוה"ב אין לקליפה ההיא שהיא ההתלבשות והצביעות מקום כלל: ברש"י בקע רמו לשקלי ישראל בקע לגלגולת, ושני צמידים רמו לשני לוחות מצומדות, עשרה זהב משקלם רמו לעשרת הדברות שבהן, עכ"ל, ובגור אר"י שאחר שראה אותה גומלת חסדים רמו לה עוד תורה ועבודה שיצא ממנה זרע מבורך שיושלם בכל שלשת הדברים שהעולם עומד עליהם תורה ועבודה, וגמילות חסדים, תורה שלימות השכל, עבודה בנפש, גמילות חסדים בגוף, שירושה בישראל משלשה אבות, מאברהם גמילות חסד, מיצחק עבודה שהקריב עצמו לקרבן, מיעקב תורה יושב אוהלים, ושפתים ישק; ונראה עוד לומר עפ"י מה שאמרנו במק"א בטעם בקע לגלגולת, כי קרבן ציבור איננו קרבן שותפין רק שכולם כאיש אחד, והדרך להיות כאיש אחד שכל אחד ירגיש בעצמו חסרונו ואין לו השלמה אלא מזולתו, עיי' נדבק אחד בחבירו כמו אבר האדם עצמו באבר אחד מאבריו, ולזה בא הרמו מחצית השקל שהי' רואה את עצמו כאילו הוא רק חצי הגוף, והנה זה עצמו היא מצות גמילות חסדים בין לפני לעשיר בין בגופו בין בממונו, מפני שרואה את חבירו כגופו ממש, וזוהי מדתו של אאע"ה, ועיי"כ הי' שלימות הבריא שהי' מחבר א"ע לכל ומשלים לכל אחד ומסר נפשו אפי' על סדומים, וזה שנתן לה נזם בקע משקלו לרמוז לה שבשביל מדת גמילות חסדים שבה תוכה לעבודה כנ"ל: ואנתו עיני עצמו מצינו במתן תורה שהיו כאיש אחד בלב אחד, ובמדרש (איכה